

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาการปฏิบัติ การพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการแก้ปัญหาของพยาบาลโรงพยาบาลของรัฐใน จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยในและพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชกระนวน การเก็บข้อ มูลเชิงปริมาณเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามพยาบาล จำนวน 185 คน และสัมภาษณ์ผู้ป่วยจำนวน 430 คน การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ป่วยจำนวน 30 คน พยาบาลจำนวน 15 คน เก็บข้อมูลในช่วง เดือน สิงหาคม 2544 ถึงธันวาคม 2544

เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์การรับรู้การปฏิบัติกรพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย แบบสอบถามการปฏิบัติ การพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาล และการสัมภาษณ์เจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแสดงค่าความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.5 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 79.1 จบการศึกษาระดับ ประถมศึกษาร้อยละ 69.1 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมร้อยละ 47.9 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ สิทธิผู้ป่วย ร้อยละ 88.8 นอนพักรักษาตัวมากกว่า 1 ครั้ง ร้อยละ 57.2

กลุ่มตัวอย่างพยาบาล ส่วนใหญ่สถานภาพโสดร้อยละ 53.5 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 45.4 จบการศึกษาระดับ ปริญญาตรี ร้อยละ 78.9 ระยะเวลาทำงาน 1-5 ปี ร้อยละ 43.2

พยาบาลมีการปฏิบัติกรพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ผู้ป่วยมีระดับการรับรู้ การปฏิบัติกรพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยโดยรวมในระดับปานกลาง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติกร พยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย คือ อัตราค่าจ้าง การขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการประชุมปรึกษากันระหว่างแพทย์ และพยาบาล ในการหาแนวทางปฏิบัติร่วมกัน และขาดแนวทางปฏิบัติด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยที่เป็นรูปธรรม ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเพื่อให้มีการปฏิบัติกรพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยให้ดีขึ้น คือ การประสานงานระหว่าง แพทย์และพยาบาลในการให้ข้อมูลผู้ป่วยและมีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

This is a descriptive research using qualitative and quantitative approaches. The purpose of this study is to study nursing practice for patient's advocacy, problems and guideline to solve nurse's problems of public hospitals in Khon Kaen province. The studied population both were patients and nurses from inpatients department of Srinagarind Hospital, Faculty of Medicine Khon Kaen University, Khon kaen Hospital and somdejprayuparj Kranuan Hospital. 185 Nurses and 430 patients were interviewed for the quantitative approach. 30 patients and 15 nurses were studied for the qualitative approach. Data collection was obtained from August to December 2001.

The research instruments for the quantitative approach included the personal data collecting forms and nursing practice for patients' advocacy questionnaire. Guidelines for in-depth interview with nursing staff was used for the qualitative approach.

Quantitative data was analyzed and presented in frequency, percentage and standard deviation. Content analysis was also used to analyze the data from qualitative approach.

The results of this study showed that the majority of studied patients were female (56.5%), married (76.0%), primary school qualified (69%) and in the agriculture (47.9%). Most of studied population do not know about patients rights (88.8%). For studied nurses the majority were single (53.5%), in the age between 21-23 years old (45.4%), bachelor degree qualification (78.9%) and working duration between 1-5 years (43.2%)

The studied showed the high level of nursing practice for patients' advocacy. However, patients received nursing practice for patients' advocacy at the moderate level. The barriers to practice for patients' advocacy were the level of staff, lack of knowledge and understanding, lack of the agreement between physicians and nurses for a guideline and lack of concrete practice for patients' advocacy. Collaboration between physicians and nurses to provide information for patients and concrete practice guideline are suggestion to improve nursing practice for patients' advocacy.